

Als de krulstaart eraan kan blijven, met dierenwelzijn

Discussies over dierenwelzijn worden rijkelijk gevoed vanuit emoties en veronderstellingen. Wetenschappelijke argumenten worden gemakkelijk vermengd met zaken die de burger graag ziet. Met het project 'Varkens in ComfortClass' willen LTO, de Dierenbescherming en de Animal Sciences Group van Wageningen UR de discussie 'opschonen' en zien welke argumenten er werkelijk toe doen, gezien vanuit het varken. Met als doel dieren een goed leven te geven, in een gezonde economische setting.

ing. Geesje Rotgers

Dat het dieren in de veehouderij aan niets mag ontbreken, daarover is geen verschil van mening tussen maatschappelijke groeperingen. Maar wat 'welzijn' in de praktijk betekent voor varkens, daarover is men hevig verdeeld. Partijen menen bijvoorbeeld voor het dier op te komen als zij pleiten voor een uitloop. Of missen zij misschien toch niets als zij géén uitloop hebben? "In de ComfortClass richten wij ons volledig op het dier", zegt Erik Koldewey van LTO Noord Projecten en projectleider namens de Dierenbescherming en LTO Nederland. "Want wij willen de discussie over welzijn kunnen voorzien van zuivere argumenten." Volgens Karel de Greef, vanuit de ASG betrokken bij het project, geeft ComfortClass een nieuwe visie op het houden van varkens. "Het dier wordt volledig in zijn behoeften voorzien". Ofwel een met recht welzijnsvriendelijke vorm van varkenshouderij. Als de varkenshouderij wil overleven en ook over 20 jaar bestaansrecht wil hebben in de hedendaagse maatschappij, dan moeten de drogargumenten worden weggefilterd, zo is de gedachte. Er ontstaan dan mogelijk drie verschillende manieren van varkens houden: de reguliere, de biologische en de ComfortClass (regulier vlees, maar wel maatschappelijk goedgekeurd).

ning van een onderzoeks- en demonstratiestal in Raalte, dit voorjaar. Ook ForFarmers en Privon sloten zich aan. "Een unieke samenwerkingscombinatie", volgens De Greef. Dat de welzijnsdiscussies tot dan toe bestonden uit geruzie, waarin niemand een stap verder kwam, komt volgens hem doordat partijen elkaars standpunten niet begrepen. De Dierenbescherming hamerde er al jaren op dat dieren niet mogen lijden aan de manier waarop zij worden gehouden en dat er respectvol met dieren moet worden omgegaan. De varkenshouderij daarentegen wil plezierig kunnen werken en er een boterham aan overhouden. De Greef: "In dit project hebben de partijen ervoor gekozen de anderen niet tegen elkaar uit te spelen." Toch is de discussie daarmee nog lang niet af. Volgens de Dierenbescherming is ComfortClass een mooie eerste stap en voor varkenshouders is het een horizon om zich op te richten. De twee partijen hebben nu het positieve gevoel dat er iets gebeurt en dat de ideeën van beiden in de toekomst samenkomen. "Het project leidt niet tot extra regelgeving, zoals in het verleden wel gebeurde. Integendeel, vanuit deze benadering bepaalt het bedrijfsleven of de markt uiteindelijk zelf wat norm wordt."

Varkens met krulstaart

De stal in Raalte is een begin. Voor Koldewey is nu het moment aangebroken om de varkenshouderij 'warm te maken' voor ComfortClass. Er is namelijk nog een lange weg te gaan voordat de benadering praktijkrijp is. "Wij nodigen de varkenshouders uit om kritisch met ons mee te kijken. We zoeken bijvoorbeeld vijf varkenshouders die één afdeling van hun stal willen omzetten in ComfortClass." Eén varkenshouder is daar inmiddels al mee bezig.

Meedoen

Bedrijven en varkenshouders die mee willen praten over ComfortClass kunnen dat laten weten via info@comfortclass.nl. De projectgroep is daarnaast op zoek naar tien varkenshouders die willen meedenken over het concept en vijf varkenshouders die één afdeling op hun bedrijf willen aanpassen (zij krijgen een tegemoetkoming in de kosten). Meer informatie is te vinden op www.comfortclass.nl

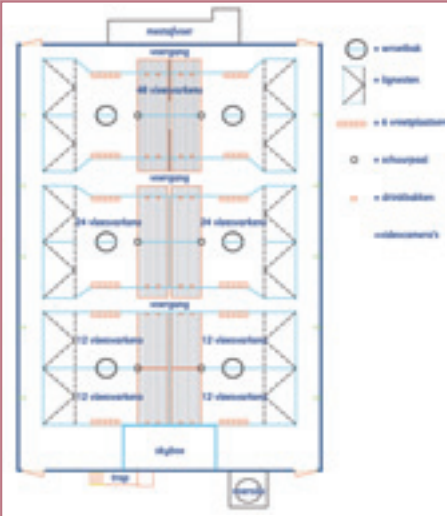

ComfortClass stal

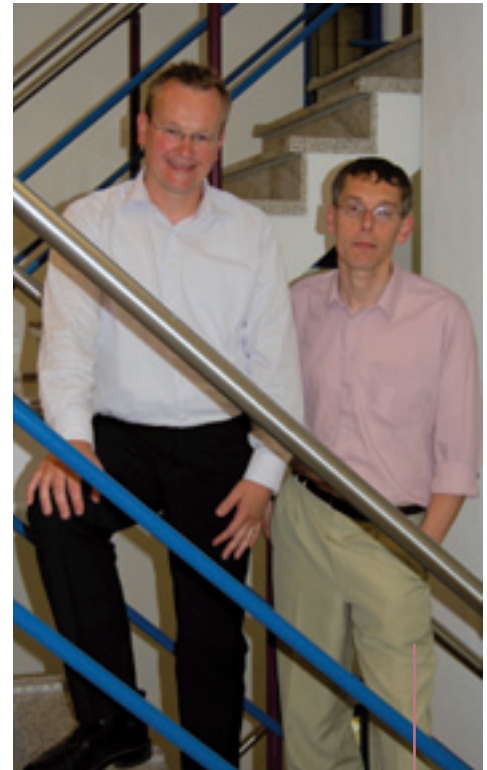
De eerste ideeën over ComfortClass dateren van 2000, toen Wageningen UR en de Dierenbescherming samen op zoek gingen naar een onderbouwde fundering van diervriendelijke houderij. LTO Nederland en de Dierenbescherming besloten in 2003 het resultaat samen op te pakken. Met financiën van de overheid en ondersteuning van ASG leidde dat uiteindelijk tot de ope-

zitten we goed

Etiket ComfortClass past niet elke stal

De term ComfortClass staat voor comfortabel kunnen leven als varken, ofwel tegemoetkomen aan de behoeften van het dier. Inmiddels begint de naam een begrip te worden in de veehouderij en wordt al op meerdere plaatsen overgenomen. Soms echter ten onrechte. Een stal mag pas ComfortClass heten, als voldaan wordt aan alle behoeften van de dieren.

TREKKERS PROJECT

Links Eric Koldewey (projectleider) van LTO Noord Projecten en Karel de Greef (ondersteuning) van WUR.

Foto: Geesje Rotgers

In de komende drie jaren wordt onderzocht of de varkens 'zich goed voelen' in Raalte. Hoe gaan de varkens om met hun nieuwe ruimte? Is het wel toepasbaar op praktijkbedrijven? En kan ComfortClass garanderen dat het welzijn beter is? Volgens De Greef zijn de grootste uitdagingen ruimte en speelgoed (eigenlijk wroetgelegenheid). "Nu rekenen we voorzichtigheidshalve met 2 m² per dier. Als varkens die ruimte echt nodig blijken te hebben, dan zullen we voor de praktijk naar oplossingen moeten zoeken. De tweede hobbel is de gelegenheid om het wroetgedrag te kunnen uiten. Ons kettinkje voldoet namelijk niet aan de EU-richtlijnen, en mogelijk ook niet aan de behoeften van het varken. Volgens eerder onderzoek zijn met name ruimte en vertier belangrijk voor dierenwelzijn; ofwel belangrijk om staartbijten

te voorkomen." Volgens dierwetenschapper De Greef kan de krulstaart eraan blijven, zodra de dieren goed functioneren. Het is bijna een indicator voor een goed dierenwelzijn. "Maar geen harde indicator. Wij weten namelijk nog niet of de omstandigheden altijd goed genoeg te houden zijn om mét staart te leven", voegt hij snel aan toe.

Koldewey en De Greef hopen met de ComfortClass de discussie over dierenwelzijn terug te brengen naar waar die hoort: in de varkenshouderij. Dierenwelzijn is nu teveel een item van de wetgever geworden, waarbij de varkenshouder steevast kiest voor een minimum invulling. Dat moet veranderen. En daarvoor is voldoende goede wil en innovatiekracht in de sector.

Agro-industrie te weinig betrokken

Veel bedrijven in de agro-industrie denken nog teveel vanuit het OVO-drieluik. Zij leven met het idee dat Wageningen UR onderzoek uitvoert, waarbij de overheid financiert. "Zo werkt het nu niet meer", aldus Karel de Greef van WUR. "Het bedrijfsleven moet zelf zijn projecten trekken; de overheid en WUR willen wel faciliteren met respectievelijk geld en begeleiding." ComfortClass is zo'n project dat 'eigendom' is van LTO en de Dierenbescherming, WUR begeleidt het en LNV levert een bijdrage in de kosten. "Naast het dierwetenschappelijk onderzoek zit de begeleiding dan met name in het samenbrengen van partijen", aldus De Greef.